

e-PORADNIK

POWIAT ŚWIDNICKI

wydanie II/2021

www.pomocprawna.oic.lublin.pl
www.powiatswidnik.pl
www.oic.lublin.pl

poradnik przygotowany w ramach zadania publicznego realizowanego w formie powierzenia zadania przez Zarząd Powiatu Świdnickiego

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI

www.ms.gov.pl

Polska Fundacja Ośrodków
Wspomagania Rozwoju Gospodarczego
„OIC Poland” w Lublinie

Polska Fundacja Ośrodków
Wspomagania Rozwoju Gospodarczego
„OIC Poland” w Lublinie

POWIAT
ŚWIDNICKI

Publikacja bezpłatna.

E-Poradnik przygotowany w ramach umowy zawartej z POWIATEM ŚWIDNICKIM - z dnia 14.12.2020r. o powierzenie realizacji zadania publicznego z zakresu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej w powiecie świdnickim w 2021r. przez organizację pozarządową.

Realizator Zadania i Wydawca :

Polska Fundacja Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego "OIC Poland" z siedzibą w Lublinie

ul. Gospodarcza 26

20-213 Lublin

tel.: (81) 710-46-30

fax: (81) 746-13-24

e-mail: sekretariat@oic.lublin.pl

<http://www.oic.lublin.pl>

Polska Fundacja Ośrodków
Wspomagania Rozwoju Gospodarczego
„OIC Poland” w Lublinie

Autor artykułów:

Dorota Ulikowska – Prawnik/Mediator

Tomasz Ignatiuk – Adwokat/Doradca obywatelski/Mediator

Lublin, sierpień 2021

Strona 1

Fundacja „OIC Poland”

ul. Gospodarcza 26

20-213 Lublin

NIP: 712-01-69-716

tel.: (81) 710-46-30 / fax: (81) 746-13-24

www.oic.lublin.pl

Wpis do rejestru Agencji Zatrudnienia nr 371

Spis treści

1. Wprowadzenie – nieodpłatne porady prawne, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, edukacja prawna.....	3
2. Wadliwy produkt kupiony w internecie od osoby prywatnej	6
3. Wycofanie wypowiedzenia umowy o pracę z powodu ciąży	11
4. Zasady zakupu gruntów rolnych przez osoby niebędące rolnikiem.....	15
5. Kiedy sąd orzeka o pozbawieniu władzy rodzicielskiej.....	19

1. Wprowadzenie – nieodpłatne porady prawne, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, edukacja prawna

Nieodpłatna pomoc prawna i edukacja prawna świadczona jest zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej.

Miejsce świadczenia pomocy:

I punkt

Dzień tygodnia	Godziny	Miejsce
Poniedziałek	10:00-14:00	Starostwo Powiatowe w Świdniku ul. Niepodległości 13 II piętro, pokój 56
Wtorek	08:00-12:00	
Środa	08:00-12:00	
Czwartek	08:00-12:00	
Piątek	08:00-12:00	

II punkt - TRAWNIKI

Dzień tygodnia	Godziny	Miejsce
Środa	11.30 – 15.30	Trawniki - Ośrodek Pomocy Społecznej Trawniki 630
Czwartek	-	-
Piątek	8.30 – 12.30	Trawniki - Ośrodek Pomocy Społecznej Trawniki 630

II punkt - MEŁGIEW

Dzień tygodnia	Godziny	Miejsce
Poniedziałek	-	-
Wtorek	8.30 – 12.30	Urząd Gminy Mełgiew, ul. Partyzancka 2
Środa	-	-
Czwartek	8.30 – 12.30	Urząd Gminy Mełgiew, ul. Partyzancka 2
Piątek	-	-

Zapisy na wizyty:

Termin wizyty ustalany jest telefonicznie pod nr **691 965 484**

Na jaką pomoc możemy liczyć?

Nieodpłatna pomoc prawna obejmuje:

- ✓ poinformowanie o obowiązującym stanie prawnym
- ✓ oraz o przysługujących prawach i obowiązkach, w tym
- ✓ w związku z toczącym się postępowaniem przygotowawczym, administracyjnym, sądowym lub sądownoadministracyjnym,
- ✓ wskazanie sposobu rozwiązania problemu prawnego,
- ✓ przygotowanie projektu pisma w tych sprawach, z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądownoadministracyjnym,
- ✓ sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w różnych rodzajach postępowań,
- ✓ nieodpłatną mediację

Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje:

- ✓ działania dostosowane do indywidualnej sytuacji osoby uprawnionej, zmierzające do podniesienia świadomości tej osoby o przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach oraz wsparcia w samodzielny rozwiązywaniu problemu, w tym, w razie potrzeby, sporządzenie wspólnie z osobą uprawnioną planu działania i pomoc w jego realizacji. Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje w szczególności porady dla osób zadłużonych i porady z zakresu spraw mieszkaniowych oraz zabezpieczenia społecznego
- ✓ nieodpłatną mediację

Nieodpłatna mediacja obejmuje

- ✓ poinformowanie osoby uprawnionej o możliwościach skorzystania z polubownych metod rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji oraz korzyściach z tego wynikających
- ✓ przygotowanie projektu umowy o mediację lub wniosku o przeprowadzenie mediacji
- ✓ przygotowanie projektu wniosku o przeprowadzenie postępowania mediacyjnego w sprawie karnej
- ✓ przeprowadzenie mediacji
- ✓ udzielenie pomocy w sporządzeniu do sądu wniosku o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem

Nieodpłatna mediacja *nie obejmuje* spraw, w których:

- ✓ sąd lub inny organ wydał postanowienie o skierowaniu sprawy do mediacji lub postępowania mediacyjnego;
- ✓ zachodzi uzasadnione podejrzenie, że w relacji stron występuje przemoc.

Kto może skorzystać?

Z porad może skorzystać każda osoba, której nie stać na odpłatne porady i która złoży stosowne oświadczenie.

Nieodpłatna pomoc prawna od dnia 16 maja 2020 r. obejmuje także sprawy związane z prowadzeniem działalności gospodarczej przez osoby fizyczne prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą – niezatrudniające innych osób w ciągu ostatniego roku.

Inne informacje

Porady co do zasady udzielane są podczas osobistej wizyty w punkcie porad. W sposób szczególny z nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego skorzystać mogą kobiety w ciąży, które z porad prawnych skorzystać mogą poza kolejnością.

Osobom ze znaczną niepełnosprawnością ruchową, które nie mogą stawić się w punkcie osobiście, oraz osobom doświadczającym trudności w komunikowaniu się, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się - udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, może odbywać się poza punktem albo za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość, tj. w miejscu zamieszkania, przez telefon, po umówieniu terminu wizyty wskazując preferowany sposób udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej czy obywatelskiej.

Edukacja prawna

Edukacja prawna jest procesem ustawicznym, prowadzonym wobec obywateli w każdym wieku. Edukacja młodzieży szkolnej obejmuje wiedzę na temat podstawowych praw oraz obowiązków, funkcjonowania profilaktyki i zwalczania przestępstw a także funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości. Ma ona na celu zapobieganie wykluczeniu prawnemu w dorosłym życiu oraz uwrażliwieniu na potrzebę zachowania porządku prawnego.

Szczególnością w edukacji prawnej mają metody aktywizujące oraz zajęcia praktyczne poruszające zagadnienia prawne. Pozwalają one uczniom skonfrontować ich dotychczasowe doświadczenie i poglądy z uniwersalnymi wartościami oraz literą prawa. To wyposaża ich w wiedzę i kształtuje umiejętność rozwiązywania problemów.

2. Wadliwy produkt kupiony w internecie od osoby prywatnej

Zakupy w internecie są coraz bardziej popularne, a zjawisko to nasiliło się w czasie pandemii Koronawirusa. Dokonując zakupów internetowych należy zwrócić uwagę od kogo nabywamy towar. Gdy sprzedawca jest przedsiębiorcą (prowadzi internetowy sklep) – wówczas nabywca jest konsumentem chronionym przepisami Ustawy o prawach konsumenta. Natomiast gdy sprzedawca jest osobą prywatną – wówczas nabywca jest kupującym, a podstawą prawną do reklamacji towaru są przepisy o rękojmi z Kodeksu cywilnego (art. 556 – 576), zgodnie z którymi, sprzedawca jest odpowiedzialny względem kupującego, jeżeli rzecz sprzedana ma wadę fizyczną lub prawną.

Rękojmia za wady fizyczne lub prawne – czyli odpowiedzialność sprzedawcy

Rękojmia za wady jest to ustawowa odpowiedzialność sprzedawcy za wady fizyczne oraz prawne sprzedanego towaru. Jest to obok gwarancji jedna z dwóch możliwości reklamowania niezgodnego z umową produktu.

Wada fizyczna

Niezgodność towaru z umową, do której dochodzi jeżeli kupiony produkt:

- nie ma właściwości, które rzecz tego rodzaju powinna mieć ze względu na cel w umowie oznaczony albo wynikający z okoliczności lub przeznaczenia,
- nie ma właściwości, o których istnieniu sprzedawca zapewnił kupującego, w tym przedstawiając próbkę lub wzór,
- nie nadaje się do celu, o którym kupujący poinformował sprzedawcę przy zawarciu umowy, a sprzedawca nie zgłosił zastrzeżenia co do takiego jej przeznaczenia,
- została kupującemu wydana w stanie niezupełnym.

WAŻNE

Rzecz sprzedana ma wadę fizyczną także w razie nieprawidłowego jej zamontowania i uruchomienia, jeżeli czynności te zostały wykonane przez sprzedawcę lub osobę trzecią, za którą sprzedawca ponosi odpowiedzialność, albo przez kupującego,

Wada prawna

Sprzedawca jest odpowiedzialny wobec kupującego, jeżeli rzecz sprzedana stanowi:

- własność osoby trzeciej,
- jest obciążona prawem osoby trzeciej,
- jeżeli ograniczenie w korzystaniu lub rozporządzaniu rzeczą wynika z decyzji lub orzeczenia właściwego organu (np. depozyt, zabezpieczenie).

Wada prawna wystąpi również w sytuacji sprzedaży prawa, wówczas sprzedawca jest odpowiedzialny także za istnienie prawa (np. prawa autorskiego).

Gdy kupujący wiedział o wadzie - rękojmia nie obowiązuje

Nie w każdym przypadku zakupu towaru z wadą sprzedawca będzie ponosił odpowiedzialność z tytułu rękojmi. Dzieje się tak w przypadku sprzedaży rzeczy uszkodzonej, czy wybrakowanej, a kupujący wiedział o wadzie w chwili zawarcia umowy, ponieważ sprzedawca w opisie przedmiotu wyraźnie zazaczył, jakie wady ma produkt. Wówczas kupujący nie ma prawa reklamować towaru z powodu tej wady (wiedział o niej i świadomie kupić wybrakowany towar), ale nie pozbawia go reklamowania towaru z powodu wystąpienia innej wady.

PRZYKŁAD:

Grzegorz M. znalazł w serwisie sprzedażowym ogłoszenie na kolorowy telewizor w atrakcyjnej cenie. W opisie towaru sprzedający informował o uszkodzeniu zewnętrznej obudowy telewizora w postaci rys i wgnieceń na bocznej oraz tylnej części obudowy. Natomiast technicznie telewizor odbiera prawidłowo, jest w bardzo dobrym stanie. Jednocześnie sprzedawca informował, że telewizor, jako towar uszkodzony, nie podlega reklamacji. Grzegorz zdecydował się na jego zakup. Po odebraniu przesyłki i podłączeniu telewizora okazało się, że nie ma dźwięku na żadnym kanale. Serwisant wezwany do domu stwierdził uszkodzenie głośników. W tej sytuacji Grzegorz złożył do sprzedającego reklamację, powołując się na rękojmię za wady fizyczne, tzn. uszkodzone głośniki.

Należy pamiętać o stopniu naturalnego zużywania się danego towaru, gdyż takie zużycie nie jest rozumiane jako wada i nie będzie podstawą rękojmi.

Gdy sprzedawca zataił wady rzeczy – wyłączenie rękojmi

Generalnie strony umowy sprzedaży mogą rozszerzyć, ograniczyć lub wyłączyć odpowiedzialność sprzedawcy z tytułu rękojmi (art. 558 § 1 KC), zgodnie z zasadą swobody umów.

Nie zawsze sprzedawca, chcąc sprzedać swój towar, rzetelnie informuje o jego stanie technicznym, wadach, czy brakach. Jest to nieuczciwe, gdyż tym samym pozbywa się bubla, ale też przerzuca odpowiedzialność na najślabszego uczestnika transakcji, czyli na kupującego.

Jeżeli w trakcie korzystania z rzeczy okaże się, że jest ona wadliwa i sprzedawca wiedział o wadzie lecz zataił ją, wówczas wyłączenie lub ograniczenie odpowiedzialności z tytułu rękojmi jest bezskuteczne, czyli nie ma zastosowania.

Odstąpienie od umowy bez podawania przyczyn – wyłączone

Kupujący często chcą mieć prawo zwrotu towaru kupionego w internecie. Jest to zrozumiałe, kupują na podstawie opisu, lub/i zdjęcia, więc dopiero w realu są w stanie ocenić przydatność rzeczy.

Jednak, w przypadku zakupu produktu **od osoby prywatnej**, kupującemu **nie przysługuje** **prawo odstąpienia od umowy** bez podawania przyczyny.

WAŻNE

Prawo odstąpienia od umowy bez podawania przyczyny i bez ponoszenia kosztów przysługuje **jedynie konsumentowi** (osobie fizycznej, która kupiła towar dla siebie lub swoich bliskich), w przypadku nabycia towaru przez internet od przedsiębiorcy, który zawarł umowę na odległość lub poza lokalem przedsiębiorstwa.

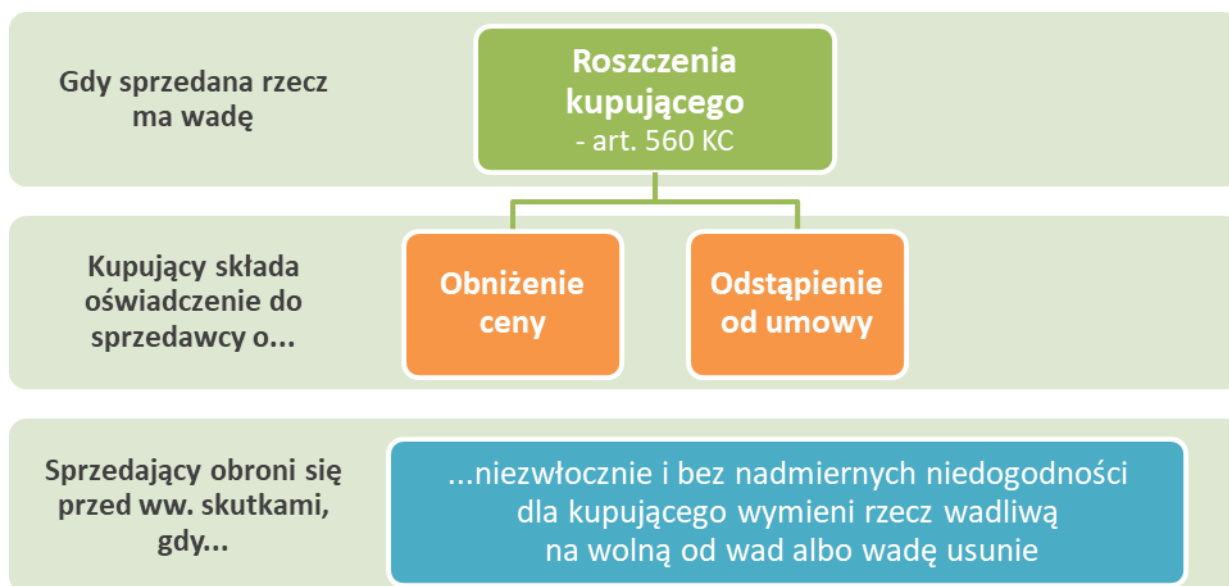
Termin odstąpienia bez podania przyczyny wynosi wówczas 14 dni kalendarzowych.

Zgodnie z prawem kupujący po nabyciu towaru od osoby prywatnej nie może odstąpić od umowy, gdyż nie ma takiej możliwości. Nie jest konsumentem, więc nie przysługują mu prawa związane ze statusem konsumenta.

Warto pamiętać, że **odstąpienie od umowy** możliwe jest także **w ramach rękojmi**. Zgodnie z Kodeksem cywilnym sprzedawca odpowiada wobec kupującego jeśli rzecz, którą sprzedaje, ma wadę fizyczną lub prawną (art. 556 KC). Nie da się wyłączyć lub ograniczyć odpowiedzialności z tytułu rękojmi za wady. Sprzedający, jako osoba prywatna, może obronić się przed skutkami odstąpienia od umowy, jeżeli niezwłocznie wymieni towar na inny lub go naprawi. W przypadku powtórzenia się wady kupujący może drugą reklamą w ramach rękojmi traktować jako ostateczną i żądać zwrotu poniesionych kosztów.

Roszczenia kupującego

Jeżeli rzecz sprzedana ma wadę, kupujący może złożyć oświadczenie o obniżeniu ceny albo odstąpieniu od umowy, chyba że sprzedawca niezwłocznie i bez nadmiernych niedogodności dla kupującego wymieni rzecz wadliwą na wolną od wad albo wadę usunie. Ograniczenie to nie ma zastosowania, jeżeli rzecz była już wymieniona lub naprawiana przez sprzedawcę albo sprzedawca nie uczynił zadość obowiązkowi wymiany rzeczy na wolną od wad lub usunięcia wady (art. 560 KC).

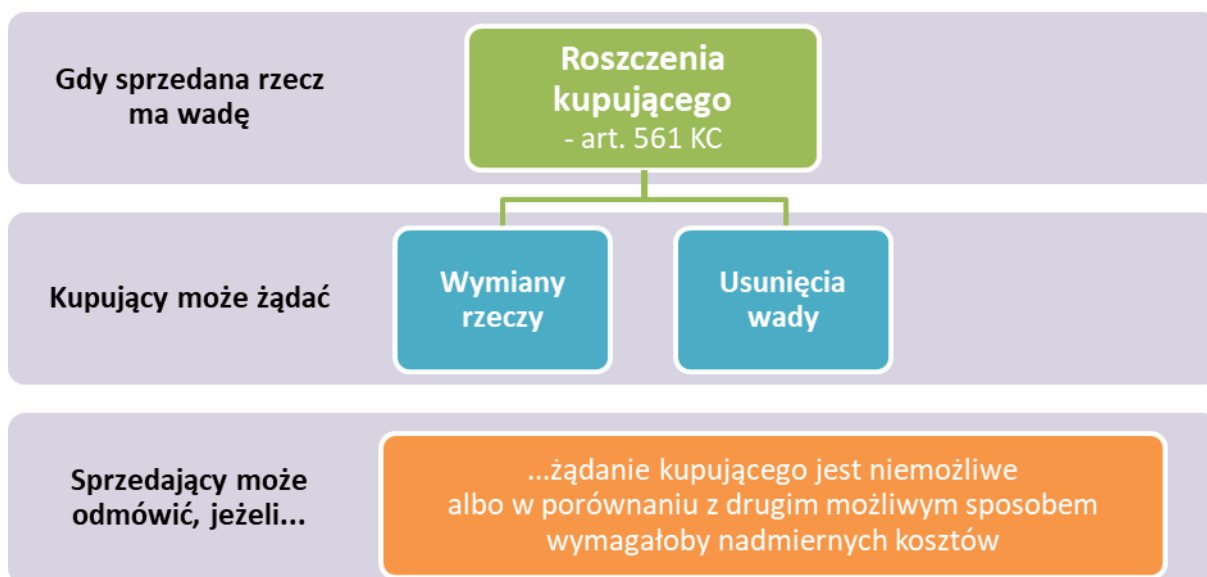

Oprac. własne: Dorota Ulikowska

Obniżona cena powinna pozostawać w takiej proporcji do ceny wynikającej z umowy, w jakiej wartość rzeczy z wadą pozostaje do wartości rzeczy bez wady.

Kupujący nie może odstąpić od umowy, jeżeli wada jest nieistotna, czyli drobna, bagatelna.

Jeżeli rzecz sprzedana ma wadę, kupujący może żądać (poza wyżej wymienionymi roszczeniami) wymiany rzeczy na wolną od wad albo usunięcia wady. Sprzedawca jest obowiązany wymienić rzecz wadliwą na wolną od wad lub usunąć wadę w rozsądnym czasie bez nadmiernych niedogodności dla kupującego. Sprzedawca może odmówić zadośćuczynienia żądaniu kupującego, jeżeli doprowadzenie do zgodności z umową rzeczy wadliwej w sposób wybrany przez kupującego jest niemożliwe albo w porównaniu z drugim możliwym sposobem doprowadzenia do zgodności z umową wymagałoby nadmiernych kosztów (art. 561 KC).

Oprac. własne: Dorota Ulikowska

Terminy

Sprzedawca odpowiada z tytułu rękojmi, jeżeli wada fizyczna zostanie stwierdzona przed upływem **dwóch lat** (licząc od daty wydania towaru), a gdy chodzi o wady nieruchomości – przed upływem **pięciu lat** od dnia wydania rzeczy kupującemu (art. 568 § 1 KC).

Roszczenie o usunięcie wady lub wymianę rzeczy sprzedanej na wolną od wad przedawnia się z upływem **roku**, licząc od dnia stwierdzenia wady. W terminie powyższym kupujący może złożyć oświadczenie o odstąpieniu od umowy albo obniżeniu ceny z powodu wady rzeczy sprzedanej. Jeżeli kupujący żądał wymiany rzeczy na wolną od wad lub usunięcia wady, bieg terminu do złożenia oświadczenia o odstąpieniu od umowy albo obniżeniu ceny rozpoczyna się z chwilą bezskutecznego upływu terminu do wymiany rzeczy lub usunięcia wady (art. 568 § 2 i 3 KC).

Upływ terminu do stwierdzenia wady nie wyłącza wykonania uprawnień z tytułu rękojmi, jeżeli sprzedawca wadę podstępnie zataił (art. 568 § 6 KC).

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. 2020 r. poz. 1749)

Ustawa z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (t.j. Dz. U. 202 r. poz. 287)

Autor: Dorota Ulikowska – Prawnik

3. Wycofanie wypowiedzenia umowy o pracę z powodu ciąży

Pracodawca nie może wypowiedzieć ani rozwiązać umowy o pracę pracownicy w okresie ciąży, chyba że zachodzą przyczyny uzasadniające rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia z jej winy, a reprezentująca ją zakładowa organizacja związkowa wyrazi na to zgodę.

Zakaz wypowiedzenia umowy o pracę

Z przepisu art. 177 § 1 Kodeksu pracy (dalej: KP) wynika, że pracownicy będącej w ciąży **pracodawca nie ma prawa** złożyć oświadczenia o wypowiedzeniu umowy o pracę. Jeżeli, pomimo powyższego zakazu doszłoby do złożenia ww. oświadczenia o wypowiedzeniu, wówczas nie powinien zaistnieć skutek w postaci rozwiązania umowy o pracę.

Gdy pracodawca wypowiedział umowę o pracę nie wiedząc o ciąży pracownicy

Co do zasady, jeżeli pracodawca złoży swojej pracownicy oświadczenie o wypowiedzeniu jej umowy o pracę nie mając świadomości, że jest w ciąży, wówczas wypowiedzenie to już od samego początku, czyli już w chwili składania oświadczenia przez pracodawcę, będzie zgodne z prawem.

Należy podkreślić, że sama pracownica w chwili, gdy pracodawca składa jej oświadczenie o wypowiedzeniu umowy, może jeszcze nie wiedzieć, że jest w ciąży, a nawet nie podejrzewać ciąży. Jednak późniejsze pojawienie się tych nowych okoliczności spowoduje, że wypowiedzenie pomimo, iż jest prawidłowe i zostało złożone skutecznie, nie wywoła skutków prawnych w postaci rozwiązania umowy.

W takiej sytuacji pracownica ma obowiązek udokumentowania stanu ciąży zaświadczeniem lekarskim (art. 185 § 1 KP), natomiast pracodawca powinien wypowiedzenie wycofać.

WAŻNE

Zaświadczenie lekarskie potwierdzające stan ciąży może być wystawione przez dowolnego lekarza - niekoniecznie ginekologa, może to być lekarz rodzinny.

Nie musi też odpowiadać żadnym szczególnym wymaganiom – wystarczy, że zaświadczenie będzie stwierdzało ciążę.

Natomiast, gdy już minie termin wypowiedzenia umowy, zaświadczenie musi wskazywać jej okres, gdyż pracownica musi udokumentować fakt ciąży w chwili wypowiedzenia lub rozwiązania umowy o pracę.

Powództwo pracownicy do sądu pracy

Gdy pracodawca pomimo, iż otrzymał od pracownicy oświadczenie, że jest w ciąży, poparte stosownym zaświadczeniem lekarskim nie cofnął wypowiedzenia umowy o pracę, wówczas pracownica będzie mogła wnieść powództwo do sądu pracy.

Wcześniej wspomniane zaświadczenie o ciąży jest ważne głównie jako dowód w sądzie w razie postępowania, bowiem specjalna ochrona przysługuje ciężarnej nie z powodu przedstawienia pracodawcy odpowiedniej informacji (zaświadczenia), ale z racji samego stanu ciąży.

ORZECZNICTWO

Wyrok Sądu Najwyższego z dn. 15 stycznia 1988 roku (sygn. I PRN 74/87)

Dla ochrony przed wypowiedzeniem i rozwiązaniem umowy o pracę kobiety w okresie ciąży nie jest istotny termin wykazania powyższej okoliczności, lecz wyłącznie obiektywny stan rzeczy, istniejący w chwili wypowiedzenia lub rozwiązania umowy o pracę.

Pracownica ma **21 dni** na złożenie pozwu do sądu pracy, przy czym **termin do wniesienia** przez nią **odwołania** od wypowiedzenia umowy sąd będzie liczył od chwili dowiedzenia się o stanie ciąży, a nie od dnia otrzymania przez pracownicę wypowiedzenia (art. 264 § 1 KP). Podobnie linia orzecznicza, np. zob. Wyrok SN z dn. 29 marca 2001 r., sygn. akt I PKN 330/00 (OSNP 2003/1/11).

WAŻNE

Nawet jeśli kobieta w ciąży nie przedstawi odpowiedniego zaświadczenia, a stan ciąży jest widoczny w sposób niebudzący wątpliwości,
pracodawca będzie ponosił pełną odpowiedzialność za nieprzestrzeganie przepisów o ochronie pracy kobiet w ciąży.

Cofnięcie wypowiedzenia umowy o pracę przez pracodawcę

Kodeks pracy nie reguluje formy, czy sposobu wycofywania wypowiedzenia, dlatego należy zastosować przepisy Kodeksu cywilnego w związku z brzmieniem art. 300 KP, który jest typowym „odsyłaczem”, gdyż artykuł ten stanowi, że w sprawach nieunormowanych przepisami prawa pracy do stosunku pracy stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego.

Sięgając więc do Kodeksu cywilnego przeczytamy, iż oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. Odwołanie takiego oświadczenia jest skuteczne, jeżeli doszło jednocześnie z tym oświadczeniem lub wcześniej (art. 61 § 1 KC). Niespełnienie tego ostatniego warunku, czyli spóźnienie się przez pracodawcę z cofnięciem wypowiedzenia spowoduje, że dla swej skuteczności czynność ta będzie wymagała zgody adresata. Musi ona być dobrowolna, przy czym należy przyjąć, że już sam fakt dostarczenia przez pracownicę w ciąży zaświadczenia lekarskiego będzie stanowił o jej domniemanej zgodzie na odwołanie wypowiedzenia.

Gdy pracownica wypowiedziała umowę o pracę nie wiedząc o swojej ciąży

Jednym ze sposobów rozwiązania stosunku pracy jest wypowiedzenie umowy o pracę, które może dokonać każda ze stron (w tym pracownica) poprzez złożenie oświadczenia woli o zamiarze rozwiązania stosunku pracy z zachowaniem odpowiedniego okresu wypowiedzenia. Może się więc zdarzyć, że oświadczenie takie złożyła sama pracownica, a później dowiedziała się, że jest w ciąży.

Pracownica może wycofać wypowiedzenie umowy o pracę (oświadczenie złożone w ciągu 7 dni od dnia, w którym dowiedziała się o ciąży) pod warunkiem, że w chwili składania wypowiedzenia nie wiedziała o swoim stanie lub o przysługujących jej z tego tytułu uprawnieniach. Zalicza się do nich urlop macierzyński, a także ochronę stosunku pracy.

WAŻNE

Jeżeli pracownica wie o tym, że jest w ciąży i mimo to składa wypowiedzenie umowy o pracę lub wyraża zgodę na rozwiązanie jej za porozumieniem stron, nie przysługuje jej możliwość dochodzenia skuteczności rozwiązania umowy o pracę

Jeżeli pracownica chce, by jej wypowiedzenie nie przyniosło skutków prawych, powinna złożyć pracodawcy oświadczenie o uchyleniu się od skutków swojego wcześniejszego oświadczenia woli. Należy to zrobić na piśmie z uzasadnieniem (powołując się na brak świadomości swojego stanu). Pracodawca natomiast powinien je zaakceptować, zwłaszcza jeśli nie ma wątpliwości co do prawdziwości oświadczenia. W takiej sytuacji wypowiedzenie złożone przez pracownicę, uznaje się za niezłożone, zaś ewentualną notatkę służbową opisującą sytuację należy przechowywać w części B. akt osobowych pracownicy.

WAŻNE

Cofnięcie wypowiedzenia przez pracownicę w ciąży

PAMIĘTAJ!

W interesie kobiety jest jak najszybsze poinformowanie pracodawcy o ciąży, gdyż od tego momentu może korzystać z kodeksowych uprawnień związanych z ciążą.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (t.j. Dz. U. 2020, poz. 1320)

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. 2020 r. poz. 1749)

Autor: Dorota Ulikowska – Prawnik/mediator

4. Zasady zakupu gruntów rolnych przez osoby niebędące rolnikiem

Coraz częściej zakupem nieruchomości położonej na obszarze wiejskim zainteresowane są osoby nie będące rolnikiem, które szukają domu z dala od zgiełku miasta, wolą spędzać czas na świeżym powietrzu, ale w swoim ogrodzie, mają małe dzieci, czy posiadają zwierzęta. Posiadłość na wsi to marzenie wielu i szczególnie nasiliło się w czasie pandemii Covid-19. Gdy już znajdą nieruchomość na wsi, często z gruntami rolnymi, wtedy pojawiają się wątpliwości – czy można ją kupić, jakie należy spełnić warunki i czy taki zakup podlega ustawie o kształtowaniu ustroju rolnego.

Definicja nieruchomości rolnej

Przez nieruchomość rolną należy rozumieć nieruchomość, której definicję określa Kodeks cywilny, z wyłączeniem nieruchomości położonych na obszarach przeznaczonych w planach zagospodarowania przestrzennego w całości na cele inne niż rolne (art. 2 pkt 1. Ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego – dalej jako: UKUR).

Z kolei w art. 46¹ Kodeksu cywilnego czytamy, że nieruchomościami rolnymi (gruntami rolnymi) są nieruchomości, które są lub mogą być wykorzystywane do prowadzenia działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej, nie wyłączając produkcji ogrodniczej, sadowniczej i rybnej.

WAŻNE

Co do zasady, nabywcą nieruchomości rolnej może być wyłącznie rolnik indywidualny, chyba że ustawa stanowi inaczej (art. 2a ust. 1 UKUR).

Nie każda działka, pomimo że jest położna na obszarze wiejskim, jest nieruchomością rolną, więc nie każda podlega przepisom zawartym w Ustawie o kształtowaniu ustroju rolnego.

Reasumując – aby zakwalifikować daną nieruchomość, jako nieruchomość rolną, musi ona być przeznaczona wyłącznie na cele rolne w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP). Natomiast jeżeli MPZP przewiduje ją na inne cele, zwykle są to inwestycje budowlane, wtedy z definicji nie jest nieruchomością rolną. Wówczas każda osoba niebędąca rolnikiem może kupić niezależnie od wielkości i konieczności uzyskania zgody Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (dalej jako: KOWR).

Zakup gruntów rolnych o powierzchni mniejszej niż 1 ha

W myśl obowiązujących przepisów każdy zainteresowany może nabyć nieruchomość rolną o powierzchni mniejszej niż 1 ha (art. 2a ust. 3 pkt.1a UKUR).

Generalnie

Każdy, kto nie jest rolnikiem i nie prowadzi działalności gospodarczej **może kupić grunty rolne poniżej 1 ha.**

Jednak należy pamiętać, że w przypadku sprzedaży nieruchomości rolnej **prawo pierwokupu** przysługuje z mocy ustawy jej **dzierżawcy**, jeżeli:

1. umowa dzierżawy została zawarta w formie pisemnej i ma datę pewną oraz była wykonywana co najmniej przez 3 lata, licząc od tej daty, oraz
2. nabywana nieruchomość rolna wchodzi w skład gospodarstwa rodzinnego dzierżawcy

O treści umowy sprzedaży nieruchomości rolnej zawiadamia się dzierżawcę tej nieruchomości, jeżeli umowa dzierżawy trwała co najmniej 3 lata od dnia jej zawarcia (art. 3 ust. 1-2 UKUR).

Natomiast w przypadku braku uprawnionego do pierwokupu dzierżawcy albo niewykonania przez niego tego prawa, **prawo pierwokupu** przysługuje z mocy ustawy **KOWR** (art. 3 ust. 4 UKUR). Dotyczy to również nieruchomości rolnej o powierzchni od 0,3 ha do 1 ha. Oznacza to, że notariusz sporządzi warunkową umowę sprzedaży, której kopię wyśle do KOWR,

Prawo pierwokupu przysługuje:

Dzierżawcy

- gdy umowa dzierżawy została zawarta w formie pisemnej i ma datę pewną oraz była wykonywana co najmniej przez 3 lata, licząc od tej daty, w tym nabywana nieruchomość rolna wchodzi w skład gospodarstwa rodzinnego dzierżawcy

Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa (KOWR)

- który w ciągu jednego miesiąca od otrzymania skutecznego zawiadomienia, może wykonać przysługujące mu prawo pierwokupu lub prawo nabycia danej nieruchomości rolnej

Oprac. własne: Dorota Ulikowska

KOWR, w ciągu miesiąca od otrzymania skutecznego zawiadomienia, może wykonać przysługujące mu prawo pierwokupu lub prawo nabycia danej nieruchomości rolnej.

Niezłożenie w powyższym terminie przez KOWR ww. oświadczenia o nabyciu danej nieruchomości, pisemne poinformowanie zobowiązanego o niekorzystaniu przez KOWR

z przysługującego prawa lub upływ określonego terminu bez reakcji ze strony KOWR - oznacza odpowiednio, że:

- w przypadku sprzedaży – strony mają możliwość zawarcia docelowej umowy przenoszącej własność nieruchomości,
- w pozostałych przypadkach przeniesienia własności nieruchomości – KOWR nie skorzystał z możliwości nabycia tej nieruchomości.

Gdy KOWR nie skorzysta ze swojego uprawnienia wówczas strony sprzedaży mogą zawrzeć drugą umowę (też u notariusza), która jest umową przeniesienia własności. Dopiero na podstawie drugiej umowy kupujący staje się właścicielem nieruchomości rolnej o powierzchni poniżej 1 ha.

Zakup gruntów rolnych powyżej 1 ha

Nieruchomość rolną o powierzchni większej niż 1 ha można nabyć, jeżeli kupujący jest osobą bliską zbywcy (tj. zstępną, wstępną, rodzeństwem, dzieckiem rodzeństwa, rodzeństwem rodziców, małżonkiem, osobą przysposabiającą i przysposobioną lub pasierbem), bez ograniczeń wynikających z przepisów ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego.

Nieruchomość rolną o pow. ponad 1 ha może nabyć kupujący, który jest dla zbywcy:	zstępny (dziecko, wnuk), wstępny (rodzic, dziadek), pasierb
	rodzeństwo lub dziecko rodzeństwa zbywcy
	rodzeństwo rodziców zbywcy (ciotka, wujek, stryj, stryjenka)
	małżonek
	przysposabiający i przysposobiony

Oprac. własne: Dorota Ulikowska

Jeśli nabywca nie jest rolnikiem indywidualnym i nie będzie nabywał grunty rolne od osób bliskich wówczas nabycie tej nieruchomości rolnej wymagać będzie wcześniejszego uzyskania zgody Dyrektora Generalnego KOWR, wyrażonej w drodze decyzji administracyjnej.

Ustawodawca określił, że ze stosownym wnioskiem może wystąpić m.in.:

- zbywca nieruchomości rolnej (każdy) lub
- osoba fizyczna zamierzająca utworzyć gospodarstwo rodzinne lub
- osoba fizyczna zamierzająca powiększyć gospodarstwo rolne.

Na wniosek zbywcy, za zgodą Dyrektora Generalnego KOWR, nieruchomość rolną może nabyć każdy podmiot, zarówno osoba fizyczna jak i prawna, który zobowiąże się do prowadzenia działalności rolniczej na nabywanej nieruchomości, jeśli jednocześnie w wyniku nabycia nie dojdzie do nadmiernej koncentracji gruntów rolnych. Zbywca musi ponadto wykazać, że nie było możliwości sprzedaży przedmiotowej nieruchomości rolnikowi indywidualnemu, chyba że nabycie tej nieruchomości ma nastąpić na podstawie innej niż sprzedaż czynności prawnej.

Z wnioskiem o wyrażenie przez Dyrektora Generalnego KOWR zgody na nabycie nieruchomości rolnej może też wystąpić osoba fizyczna zamierzająca utworzyć gospodarstwo rodzinne, która:

- posiada kwalifikacje rolnicze,
- zobowiąże się do prowadzenia działalności rolniczej na nabywanej nieruchomości,
- zobowiąże się do zamieszkiwania w okresie 5 lat od dnia nabycia nieruchomości na terenie gminy, na obszarze której położona jest jedna z nieruchomości rolnych, która wejdzie w skład tworzonego gospodarstwa rodzinnego.

Z podobnym wnioskiem może również wystąpić osoba fizyczna zamierzająca powiększyć gospodarstwo rolne, jeżeli:

- przyznano jej pomoc, o której mowa w art. ust. 1 pkt 6 lit. a ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- nabycie nieruchomości rolnej będzie zgodne z warunkami przyznanej pomocy, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 6 lit. a ustawy z 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- zobowiąże się do prowadzenia działalności rolniczej na nabywanej nieruchomości,
- zobowiąże się do zamieszkiwania w okresie 5 lat od dnia nabycia nieruchomości na terenie gminy, na obszarze której położona jest jedna z nieruchomości rolnych, która wejdzie w skład tworzonego gospodarstwa rolnego,
- w wyniku nabycia nieruchomości rolnej nie dojdzie do nadmiernej koncentracji gruntów rolnych.

Wniosek należy złożyć w oddziale terenowym KOWR właściwym ze względu na położenie nieruchomości rolnej. Oddziały terenowe KOWR znajdują się w każdym województwie można uzyskać także dodatkowe informacje w zakresie stosowania ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (t.j. Dz. U. 2020, poz. 1655 ze zm.)

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. 2020 r. poz. 1749)

Kontakt do KOWR:

<https://www.kowr.gov.pl/>

Autor: Dorota Ulikowska – Prawnik/Mediator

5. Kiedy sąd orzeka o pozbawieniu władzy rodzicielskiej

Kodeks rodzinny i opiekuńczy nie zawiera definicji władzy rodzicielskiej. W orzecznictwie przyjmuje się, że jest to ogół praw i obowiązków spoczywających na rodzicach oraz przysługujących im względem dziecka praw. Powinna być ona sprawowana w taki sposób, aby rodzice sprawowali w należyty sposób pieczę nad dzieckiem i jego majątkiem, troszczyli się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka, przygotowali do pracy i życia dorosłego. Najdalej sięgającą ingerencją sądu we władzę rodzicielską jest jej pozbawienie.

Do przesłanek pozbawienia władzy rodzicielskiej należą:

- 1) trwała przeszkoda w wykonywaniu władzy rodzicielskiej;
- 2) nadużycie władzy rodzicielskiej;
- 3) rażące zaniedbanie obowiązków rodziców względem dziecka;
- 4) nieustanie przyczyn umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej mimo udzielonej rodzicom pomocy, w szczególności trwałe nieinteresowanie się dzieckiem.

Trwała przeszkoda w wykonywaniu władzy rodzicielskiej – to taka, która oceniana obiektywnie, istnieje przez długi czas, niedający się skonkretyzować, albo możliwy do przewidzenia, lecz obejmujący dłuższy czas, np. wyjazd na stałe za granice kraju połączony z brakiem zainteresowania dzieckiem, długotrwałe odbywanie kary pozbawienia wolności, ciężka i długotrwała choroba uniemożliwiająca realne wykonywanie władzy rodzicielskiej.

Nadużywanie władzy rodzicielskiej – to takie zachowania, które polegają na przekraczaniu swych uprawnień wynikających z władzy rodzicielskiej, np. poprzez nadmierne karcenie dziecka, wykorzystywanie seksualne, zmuszanie do ciężkiej pracy, ponad jego siły i umiejętności, namawianie dziecka do popełniania przestępstw.

Rażące zaniedbanie obowiązków rodziców względem dziecka – chodzi tu o zaniedbania poważne lub zaniedbania o mniejszej wadze, lecz nacechowane nasileniem złej woli, uporczywością i niepoprawnością, np. nadużywanie alkoholu przez rodziców, ich rozwiązły tryb życia, uprawianie przestępczego procederu (np. utrzymywanie się z kradzieży), uchylanie się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, stosowanie kar cielesnych wobec dziecka, wykorzystywanie dziecka do czynów nierządnych, w tym nakłanianie go do uprawiania prostytucji, wychowywanie dziecka we wrogości do drugiego z rodziców. Wprowadzając przesłankę zaniedbania przez rodziców obowiązków względem dziecka, ustawodawca wskazuje, że chodzi o „rażące” zaniedbania. Przy ocenie rażącego zaniedbywania obowiązków rodzicielskich sąd powinien uwzględnić indywidualną sytuację każdego z rodziców np. w stosunku do małżonka studiującego i nie pracującego trudno mówić o złośliwym uchylaniu się od alimentowania i rażącym zaniedbywaniu obowiązków. Co do zasady powinny dotyczyć dziecka. Zachowania wobec osób trzecich mogą w sposób pośredni prowadzić do zaniedbywania władzy rodzicielskiej, jednak np. matka dziecka dopuści się rażącego naruszenia swoich obowiązków, jeżeli będzie tolerowała naganne zachowanie drugiego męża wobec swojego dziecka.

Nieustanie przyczyn umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej mimo udzielonej rodzicom pomocy, w szczególności trwałe nieinteresowanie się dzieckiem – sąd może pozbawić władzy rodzicielskiej, gdy wcześniej ograniczył rodzicom władzę rodzicielską i umieścił dziecko w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej, jeżeli przyczyny dla których dziecko zostało umieszczone w placówce nie ustały. W przypadku małoletnich umieszczonych w pieczy zastępczej zdarzają się sytuacje zupełnego braku kontaktu (zarówno bezpośredniego, jak i pośredniego). Rolą sądu jest wówczas dokładna analiza sytuacji życiowej i przyczyn takiego zachowania rodzica, aby ustalić, czy jest to choroba, nadużywanie alkoholu czy też brak środków na dojazd do dziecka albo są to inne powody. Jest to niezbędne do właściwej oceny sytuacji dziecka.

Rodzic pozbawiony władzy rodzicielskiej nie ma prawa uczestniczyć w wychowaniu dziecka, zarządzać jego majątkiem, występować w jego imieniu i decydować w innych kwestiach. Podkreślenia jednak wymaga, że pozbawienie władzy rodzicielskiej nie powoduje wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego rodziców wobec dziecka ani prawa do kontaktów z dzieckiem (chyba, że sąd wyda orzeczenie o zakazie kontaktów).

Pozbawienie władzy rodzicielskiej może być orzeczone wobec każdego z rodziców, jak również wobec jednego z nich. W razie ustania przyczyny, która była podstawą pozbawienia władzy rodzicielskiej, sąd opiekuńczy może władzę rodzicielską przywrócić.

Autor: Tomasz Ignatiuk – Adwokat/Doradca obywatelski/Mediator